

Natuur rond het Markdal

Info 06-40007219

Wat ik zou doen als ik een eikenboom was?

Dan zou ik graag een “dicht bij huis” soort willen zijn. Niet zo’n Amerikaanse; die is me wat te gladjes op de schors, de takken zijn me te rechtlijnig en dat grote blad met spitse punten doet me te veel denken aan wel “een blad voor de mond” moeten houden. En de vrucht, die eikel, die vind ik ook te groot. Niet alles wat uit de USA aan komt waaien kan mij bekoren. Nee, doe mij maar een zomereik. Met een ruwe en grillige schors. Dan kunnen er allerlei mossen op groeien en ik hou wel van wat huidbegroeiing; niet te veel. Ook met mijn grillig gevormde takken kan ik een prachtig silhouet vormen in alle seizoenen en zeg nou zelf; het oog wil ook wat toch? Mijn bladeren zijn afgerond en mooi lobvormig. Ze bieden samen met mijn takken, schors en wortels onderdak aan tal van andere wezens. Ik voel me ook het meeste thuis in een gemeenschap, waar je wat voor elkaar overhebt en dat met honderden andere wezens. Mijn eikels zitten prima op een steeltje en hebben de ruimte. Ik vind het wel jammer dat ik pas na zo’n 30 jaar vruchtbaar ben.

Ik sta graag stevig mijn ding te doen en dan vind ik het fijn dat mijn wortelende basis net zo groot is als wat ik boven de grond

laat zien. En, als zomereik ben ik blij met alle seizoenen. Nu in deze zomerse lente geniet ik van het licht, kan ik flink wat suikers aanmaken en drink ik graag wat water, het liefst uit een gezonde bodem. Af en toe een flinke plens over me heen en ik zie er weer fris uit.

Tip voor de mens: Kijk me deze periode maar eens goed aan, geef me een knuffel of omarm me met meerderen. Kom effe schuilen in de schaduw of bij een bui, maar niet als het onweert hé. En zie je zo’n sliert rupsen op me lopen, kom dan later in het jaar weer eens goed kijken. Groene groet.

Jos Brouwers (‘debuut’) - nmvMarkkant - IVN natuurgids in Tilburg

Overleven in de hitte: Mama ooievaar weet hoe het moet !

Op het dak van onze werkschuur, pal boven de pannen, zit Mama Ooievaar. Ze zit er al weken. In weer en wind. Anderhalve week geleden zat ze er nat en verwaaid te zijn. Nu zit ze in de felle zon. Daar zit ze niet meer alleen. Vorige week zagen we ineens een kopje boven de nestrand uitpiepen. Hé, er zijn jongen! Om de dieren niet te verstoren, kunnen we alleen vanaf beneden toekijken. Vanaf de grond telden we eerst 2 jonge ooievaars, gisteren telden we er 3. In de verzengende hitte, met hun snavelen wijd open.

32 graden op de grond, maar hoe warm is het op dat dak? Het dashboard van de auto geeft 32 graden aan. We vragen ons af hoe warm het wel niet op dat dak is. Geen schaduw, alleen af en toe een zuchtje wind. Hoe houdt moeders haar jongen koel? Extreme hitte is voor ooievaars niet vreemd. Immers, het grootste deel van de populatie overwintert in Afrika. Soms aan de rand van de Sahara. We hoeven jullie niet te vertellen hoe warm het daar kan zijn.

Hoe blijf je koel bij zulke temperaturen? 1^e) Snavel open, poten in het water. Ooievaars verliezen warmte door hun snavel wijd open te sperren. Daarnaast houden ze hun poten koel door in het water te gaan staan. Dat is slim, maar voor mama ooievaar op het dak niet mogelijk. Wat kan ze nog meer doen? Je poten onderpoepen: vies maar effectief. 2^e) “urohydrosis”. Een sjiek woord voor je poten onderpoepen.

Martin van Leest telt zijn piepjonge Steenuiltjes.

**Inheemse zomereik, noordrand Lage Vucht Polder.
Foto Jos Brouwers**

Gastvrouw Elly Mathijssen met handen vol steenuiltjes. foto Ria Lambregt

De waterige poep onttrekt warmte aan de poten. En als de ontlasting is verdampt, blijft een witte laag over die de zon weerkaatst. (Leuk detail: de achterdeur van onze werkschuur wordt steeds minder gebruikt, nu papa en mama het terras als hun wc gebruiken). 3°) Vleugels als parasol. Mama gebruikt haar vleugels als parasol. Daar kun je als kind lekker onder schuilen. Nu ze klein zijn, passen ze alle drie prima onder moeders vleugels. (al is er nu toch eentje gestikt in een graspol). En wij mensen dan? Mama Ooievaar weet het al generaties lang: zoek de schaduw op, houd je voeten koel en gebruik wat je hebt. Wij kunnen een voorbeeld aan haar nemen. Draag luchtige, lichte kleding die de zon weerkaatst. Houd je polsen en nek koel met water, daar zitten de bloedvaten dicht onder de huid. Zet ramen en gordijnen overdag dicht, open ze pas als de buitentemperatuur zakt, bij voorkeur vroeg in de ochtend of na zonsondergang. Zoek de schaduw op in het heetst van de dag, bij voorkeur bij bomen of water. Drink regelmatig, ook als je geen dorst hebt - tegen de tijd dat je dorst voelt, ben je al licht uitgedroogd. En zorg voor elkaar: ouderen, kleine kinderen en dieren zijn extra kwetsbaar bij hitte. Mama Ooievaar spreidt haar vleugels om haar jongen te beschermen. Wij kunnen dat ook - op onze eigen manier.

**boswachters SBB -
Albert Goorden & Egbert Eilander**

Markandalletjes

* 'Wortels in Breda' zelfsoogstuinderij (geen scrabble woord), is meer dan een voedseltuin. Ria Lambregts wist daar de prachtige Koninginnepage te fotograferen! Een plaatje vol goed nieuws! Ook al start nu de 'juni dip' voor vlinders.

* Avondwandeling Seterse Bergen.

Vrijdagavond, 21u30-23u30. Nachtelijke geluiden in duisternis van het bos, stuifduinen, heidevelden en Seterse Bossen. Nachtdieren worden actief, zoals egels, vleermuizen, nachtvlinders, loopmuizen, uilen en de bijzonderste Nachtzwaluw met een herkenbaar ratelende roep!

Overdag onherkenbaar gecamoufleerd, slapend op takken. Voor de nachtelijke vergunning vraagt Natuurmonumenten een bijdrage van 5 euro p.p. Graag ter plekke. Aanmelden via website IVN Mark&Donge.

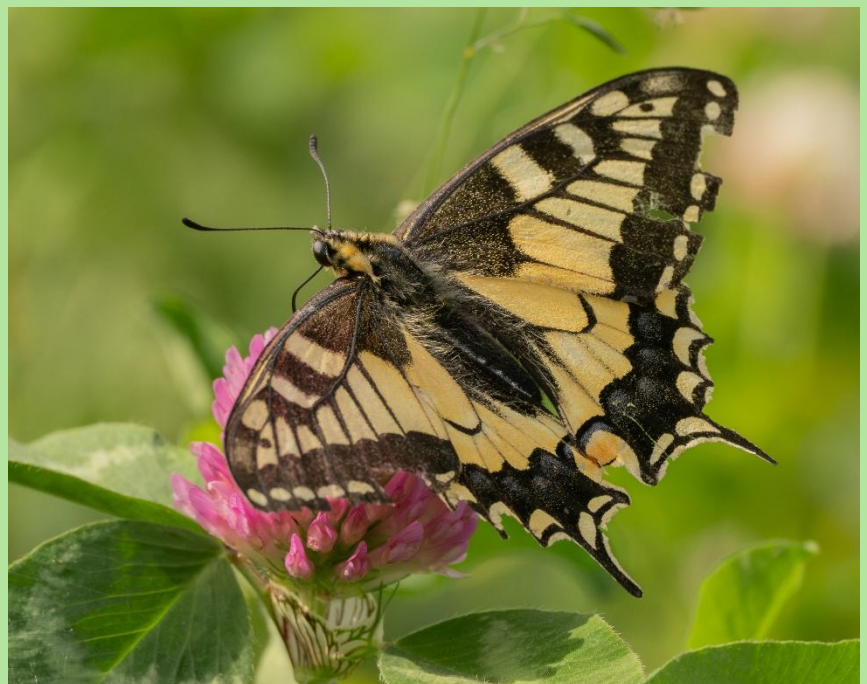
* Zwart Goor wandeling (Merksplas).

Zondag 7 juni. 14-16u30. Nieuwe wandeletappe van Natuurpunt Markvallei. Verjongd natuurgebied met heidevelden, bossen, dreven, stille vijvers en artistieke betonnen kunstwerken. Start om 14u. Bij Kapel van het Geheul. Merksplas (B), Geheul 6. Gratis. Natuurpunt Markvallei.

* Fietstocht Nachtzwaluw van

WestBrabantse Vogelwerkgroep door veel belangstelling volgeboekt. Over drie weken Nachtzwaluw excursie van IVN Dintel en Marklanden.

* In Galder zijn drie jonge Steenuiltjes vakkundig door Martin van Leest geringd. Nestkast was al 22 jaar leeg gebleven! De aanhouders Mathijssen winnen! In totaal op drie plekken in zuidelijk Markdal tien jonge uilskuikens! Wat een luxe!

**Vrij zeldzame Koninginnepage bezoekt Veerle's oogstuinderij
Foto Ria Lambregts**

Joop van Riet – natuurgids IVN Mark&Donge